

Тетяна Случик

студентка 1 курсу ОКР «Магістр» спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **Марусей Т.В.**,

к.е.н., доцент кафедри інформаційних технологій,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ДОРАДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ФРАНЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Тенденції розвитку сільського господарства Франції відповідають усім світовим вимогам. Послуги аутсорсингу у цій країні надають підприємства приватного та державного типу. Термін «аутсорсинг» використовується дуже рідко. Але його сутність відображена у діяльності приватних дослідницьких та дорадницьких центрів. Про це свідчить аналіз діяльності Палати сільського господарства департаменту Мозель, який виступає в ролі дорадницької організації у сільському господарстві.

Палата сільського господарства надає агросектору та сільським територіальним громадам соціально спрямовані послуги з передачі найновіших досягнень науки, сучасних технологій та ринкової інформації, облаштування сільських територій на постійній платній та безоплатній основі і є одним з основних механізмів реалізації державної аграрної політики на місцях, як складова органів управління інноваційним розвитком аграрного сектору і сільських територій, та підтримує зв'язок між наукою і виробництвом при впровадженні агроінновацій, поширенні сільськогосподарських знань та інформації. Це професійна державна установа, що підпорядкована обраним членам і діє в межах закону задля захисту прав сільськогосподарських виробників та їх супроводу впродовж ведення господарської діяльності, надаючи дорадницькі послуги в усьому спектрі ведення аграрного бізнесу. Як

свідчить практика, з боку сільськогосподарських товаровиробників щорічно зростає попит на нові знання.

Палати сільського господарства у Франції було створено при фінансовій підтримці влади. В їх структурі налічується 94 регіональні відділення, де працює близько 11 тис. експертів, а також значна кількість консультантів з торговельних сільськогосподарських підприємств. Вони надають широкий спектр послуг: від аналізу ґрунтів до економічного прогнозу розвитку господарства. Держава компенсує від 30 до 40 % поточних витрат, а також проведення окремих програм і заходів.

Місія цієї організації, яка передбачена Законом – представництво інтересів сільськогосподарських виробників перед державними органами влади за допомогою проведення аналізу їх діяльності, внесення пропозицій щодо можливих напрямів розвитку в межах національних програм, участі у громадських дебатах з приводу захисту прав окремих товаровиробників.

У межах своєї компетенції Палата сільського господарства також сприяє розвитку сільських територій та аграрних підприємств. Ще одне завдання – інтеграція через надані послуги в реальний процес сільськогосподарського виробництва задля компетентного представлення їх інтересів перед державою.

Найважливіші характеристики «Французької моделі» дорадництва щодо навчання сільськогосподарських виробників: організація послуг координується та знаходиться у власності користувачів – асоціації фермерів Франції: спілки Французьких фермерів та Асоціації, які представляють близько 95 % французьких фермерів; організація надання послуг є системою «знизу-вверх». Протилежна система "зверху-вниз" існує в багатьох країнах, де дорадники працюють на Міністерство сільського господарства та знаходяться в його приміщеннях; система "знизу-вверх" є основою довіри та впевненості в дорадниках з боку фермерів; організація послуг складається з двох рівнів: національний центр обслуговує локальні центри, локальні центри обслуговують фермерів.

Така унікальна структура забезпечує поширення необхідної інформації та надання послуг на всіх рівнях, що забезпечує високу економічну ефективність діяльності. Для ефективної діяльності дорадчих служб особливу увагу слід приділяти Web-технологіям та використанню мережі Інтернет, так як вони дають унікальні можливості доступу до інформації та реалізації інтерактивного дистанційного навчання і консультування. В Інтернет з'явилося багато сайтів для аграрників, на яких розміщено досить велику кількість корисної інформації, щодо агропромислового комплексу. Це, в основному, комерційна інформація: ціни, аналітика, попит і пропозиції. Але на цих вкрай недостатньо сільськогосподарської науково-технічної та технологічної інформації. Переважно це інформація з питань рослинництва, тваринництва, аграрної освіти та науки, матеріали з економіки АПК, його правового забезпечення, основ бізнесу, аналітична і статистична інформація, представлена інформація цінового моніторингу сільськогосподарської продукції.

Найважливішими дорадчими послугами є: фермерська бухгалтерія та ведення рахунків, аналіз ґрунтів, планування полів, добрив і захисту рослин, облік надоїв молока, аналіз фуражу, планування кормовиробництва, облік загонів, розробка комп'ютерних програм тощо. Французька модель організації сільськогосподарських дорадчих послуг дуже добре працює завдяки міцним традиціям та ставленню населення до ведення сільського господарства.

Проблеми й завдання розвитку окремих регіонів Франції визначають необхідність розвитку різних напрямів діяльності Палати сільського господарства: економічний напрям – моніторинг, прогнозування та економічний аналіз діяльності підприємств; напрям розвитку навколишнього середовища – проведення необхідних заходів задля збереження природних ресурсів. Значна увага приділяється розвитку агрономії щодо відповідності вимогам сталого розвитку, енергетичній базі підприємств, якісному і кількісному управлінню водними ресурсами в чутливих зонах, оптимізації використання засобів захисту рослин; соціальний напрям – підвищення кваліфікації сільськогосподарських виробників; інноваційний напрям –

координація діяльності центру прикладних досліджень у сільському господарстві, експериментів та інновацій, а також їх інтеграція в практику сільськогосподарських виробників; «у ногу з часом» – підтримка розвитку біологічного сільського господарства, агротуризму, прямих каналів збуту продукції, участь у розвитку та впровадженні програм, запропонованих громадами.

Використання кращого зарубіжного досвіду є дуже актуальним для нашої держави, адже, незважаючи на проблеми й труднощі, які стоять на шляху розвитку сільськогосподарського дорадництва в Україні, дорадчі служби працюють і доводять свою ефективність та необхідність.

Традиційна форма підготовки і підвищення професійного рівня спеціалістів дуже далека від щоденної практики, потреб і можливостей конкретного підприємства. У зв'язку з цим, актуальною стає інша форма навчання – навчання безпосередньо на виробництві, або корпоративні програми навчання, сучасною тенденцією яких є процес переміщення центру навчання в напрямі інтересів товаровиробників. Процес навчання, підвищення професійного рівня та компетенції співробітників знаходиться в тісному зв'язку з реаліями ведення бізнесу та перетворюється на безперервний процес, необхідність, чинник, без якого неможливе зростання рівня конкурентоспроможності підприємств.

Список використаних джерел

1. Кальна-Дубінюк Т.П. Сучасні методи ефективного консультування / Т.П. Кальна-Дубінюк. Науковий вісник НАУ. – К., 2008. – С. 269–271.
2. Кутуєва Д.З. Аутсорсинг: нова концепція в проектуванні бізнес-процесів компанії / Д.З. Кутуєва // Проблеми сучасної економіки. – 2007. – № 1 (21). – С. 95–98.
3. Лисенко Т.І. Передумови виникнення та перспективи застосування аутсорсингу як інструменту підвищення конкурентоспроможності

підприємства / Т.І. Лисенко // Економічний вісник університету. – 2010. – № 14. – С. 85–92.

4. Марусей Т.В. Інформаційно-консультаційне забезпечення діяльності аграрних підприємств / Т.В. Марусей // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія „Економіка, аграрний менеджмент, бізнес” / Редкол.: Д.О. Мельничук (відп. ред.) та ін. – К.: ВЦ НУБіП України, 2011. – Вип. 168. – ч.1 – С.71-75.

5. Марусей Т.В. Інформаційні системи і технології в інформаційно-консультаційному Електронний ресурс. – Режим доступу:
<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.1/201.pdf>